

Hevur tú ein spurning ella onkran trupulleika, sum tú kundi ynskt tær at fingið viðgjordan í hesum teiginum.

Spyr Sosialin

Skriva til: Sosialurin, postsmoga 76, 3800 Argir. Merk brævbjálvan »Spyr Sosialin«.

Sosíalráðgevarin:

Nú tað er aktuelt at fara niður at lesa ella at arbeiða, vil eg heita á Tíðindablaðið Sosialin um at viðgera trupulleikar við-vikjandi skattinum.

Tað hoyrist ofta, at fólk sum fara uttanlanda hava stórar skattatrupulleikar at dragast við tá tey koma heimaftur.

Hesir spurningar kundu møguliga verið viðgjördir:

1. Nær heldur skatturin uppat tá ein fer úr Føroyum?

2. Skal ein gjalda skatt tá ið ein kemur aftur til Føroya?

3. Hvussu leingi skal ein arbeiða uttanlanda fyrri ikki at verða skattaður í Føroyum tá ið ein kemur heimaftur?

4. Hvussu nógv kann ein lesandi forvinna í Føroyum uttan at verða skattaður, (í feríuni)?

5. Møguliga annað?

Við heilsan
(lesandi)

Júst í hesi tíð er eitt sindur torført at vegleiða um skattasurningar, ið koma at hava avleiðingar fram-vir.

Enn vita vit ikki nær samtíðarskattaskipanin kemur í gildi og vit vita heldur ikki hvussu reglurnar verða fyrri tíðina tá ið skift verður frá nógaldandi skattaskipan, har skatturin verður góldin aftur, til samtíðarskattaskipan.

Tó skal eg viðmerkja, at tað vanliga ikki gevur trupulleikar tá ið fólk flyta millum lond, har bæði hava samtíðarskattaskipan. Trupulleikin hjá foyringum stendur av, at londini runda um okkum oðl hava samtíðarskattaskipan meðan vit gjalda aftur, samstundis sum reglurnar, ið galda fyrri til-flytarar til Føroya gera tað, at fyrstu tvey árin aftaná heimaflýtingina eru serliga tvørlig at koma ígjøgnum skattliga.

Eg skal tó royna at svara út frá nógaldandi reglum uppá teir spurningar ið settir eru:

1) Nær heldur skatturin uppat tá ein fer úr Føroyum?

Tá ið ein persónur flytir úr Føroyum til annað land, heldur skattskyldan uppat, tá ið ein er tilmeld-

Skattasurningar



adur og settur í skatt í tí landinum ein er fluttur til. Skatturin kann gott vera settur til 0 kr. í tí nýggju kommununi, sum t.d. tá ið ein fer undir at lesa, og ikki hevur inntøku av týðningi.

Tað sum er avgerandi er, at ein er komin undir skattaskipanina í nýggju kommununi.

Taka vit sum domi, at ein persónur flytir úr Føroyum 31. august og verður tilmeldadur og settur í skatt í Danmark frá sama degi, so stógar skattskyldan sama dag í Føroyum.

Skatturin ið er áliðknadur seinru helvt av skattaárinum, nevnið liggja frá októ-mars, kann fella til gjalda-ingar, um ein innanfyri

áviðst tidsarskeið flytir aftur til Føroya. Halda vit okkum til domi omanfyri, at ein persónur flytir til Danmarkar at lesa og verður burtur í meira enn 2 ár, so fellur skatturin burtur. Er hann styttri enn 2 ár, so skal áliðknadur skatturin gjaldast fyrri alt árið.

Ein onnur regla er um, at er ein persónur burtur í lestrarorindum í minni enn eitt ár, so kann hann varðveita skattskylduna í Føroyum, hóast hann t.d. er tilmeldadur í Danmark. Hetta hevur serliga týðning fyrri tey sum fara á ársskeið og fáa løn í lestrarárinum.

2) Skal ein gjalda skatt tá ið ein kemur aftur til Føroya?

Ein persónur ið flytir til Føroya frá útlandum verður beinanvegin settur í skatt eftir roknaðari inntøku. Tey ið hava list og ikki hava havt inntøku eftir lóðan lestur, ella hava serligar truplar umstøður, kunnu sokja landsstýrið um at vera skattaður sum fastbúgvandi.

Hesin spurningur er annars lutvist svaradur omanfyri undir pkt. 1.

3) Hvussu leingi skal ein arbeiða uttanlanda fyrri ikki at verða skattaður í Føroyum, tá ið ein kemur heimaftur?

Eg skilji ikki rættuliga henda spurning. Er tað inntøkan, ið vinnin er í útlandum tygum meina við? Megin reglan er, at tú

verður skattaður í tí sama landi, sum tú hevur inntøkuna.

Tað galda tó serligar reglur fyrri sjómenn og til domis fyrri persónar, ið arbeiða í øðrum landi t.d. Grønlandi, og húskið (kona og børn) annars býr í Føroyum. Tað verður ov drúgvfært at koma inn á hesar reglur á hesum sinni, men hevur tað tygara serliga áhuga, kunnu tygum bara skriva aftur meira nágreiniliga.

4) Hvussu nógv kann ein lesandi forvinna í Føroyum uttan at verða skattaður?

Persónar, ið lesa uttanlanda og sum koma heim til Føroyar at arbeiða av og á, fáa ein serligan frádrátt (eitt slag av frikort) uppá kr. 15.000,— um árið, og skulu annars gjalda 40% í skatti av restini av inntøkuni.

Inntøkutíðarskeiðið skal ikki vera meira enn 3 mdr. í einum ári.

5) Møguliga annað?

Í hesum sambandi er vert at nevna, at foyringar sum fara í lestrarorindum til Danmarkar, hava rætt til ein serligan frádrátt, kallaður Føroyafrádráttur, sum gevur teimum rætt til at vinna upp til umleið kr. 40.000,— áðrenn ein verður skattaður. Hver ein persónur rætt til Føroyafrádrátt, skal hann útvega sær eitt frikort frá skattavaldinum í kommununi áðrenn hann fer í vinnu. Hetta frikortid skal vístast arbeiðsgevaranum. Um ikki hann fær nevnda prógv, hevur arbeiðsgevarin skyldu at taka av lønini til skatt.

Marjun

Læknin:

Er tað krabbi?

Seinastu tíðina havi eg fingið nógvur »skonheitsplettir«, sum eg ikki rættuliga veit hvat er. Nú hoyrist so nógv um krabba á húðini. Kann hetta hava nakað við tað at gera? Kann læknin siga mær, um eg bert eri hysterisk, ella skal eg fáa tað kannað?

Vøkur

Neyvan hevur tað nakað við krabbamein sjúku at gera, ið annars vísir seg sum sár ella vokstur í húð-

ini. Tað er ógjörligt at siga hvat tygara »skonheitsplettir« er, men sigast kann, at fólk sum koma upp í árin, ofta fáa brún-littar plettir á húðina, eins og summi fólk fáa frøknur, serliga um summarið, men hetta hevur einki at tyða.

Um hetta framvegis orkymlar tygum, so er best at fara til læknan at fáa hetta kannað.

MS.

Hví bita negl

Eg eri 13 ára gomul genta. Trupulleiki min er, at eg biti negl. Er einki at gera við slíkt?

Eg havi roynt at koyrt neglalakk upp á neglarnar, men tað hjálpur einki. Veit læknin ráð?

13 ár

Ikki veit eg nokur ráð at geva tær. Tað sigst at vera óvni at bita negl, men kanska er tað nervost fyrbrigdi.

MS

um nøvn

Nevndin skipað

Á ársaðalfundinum leyg-ardagin í Javna, vóru vald í nevnd: Tummas Sæbúð, Vestmanna, Elinita Hansen, Kollafirði, Samly Reinert, Norðadalur, Jórur Petersen, Kaldbak og Nicolina á Vøllanum, Vatnsøyar.

Nevndin hevur skipað seg við Tummasi Sæbúð, sum formanni og Elinitu Hansen, sum næstformanni

Silvur-brúðleyp

13. september kundu hjúnini Marna og Frants á Argjum halda silvurbrúðleyp. Tey eru burturstødd.

Ringir tú til Sosialin, spyr vinarliga eftir Dagny, sum tekur sær av spurningum undir hesum teiginum